Яруллин Фәнис Гатаулла улы

(1938 - 2011)

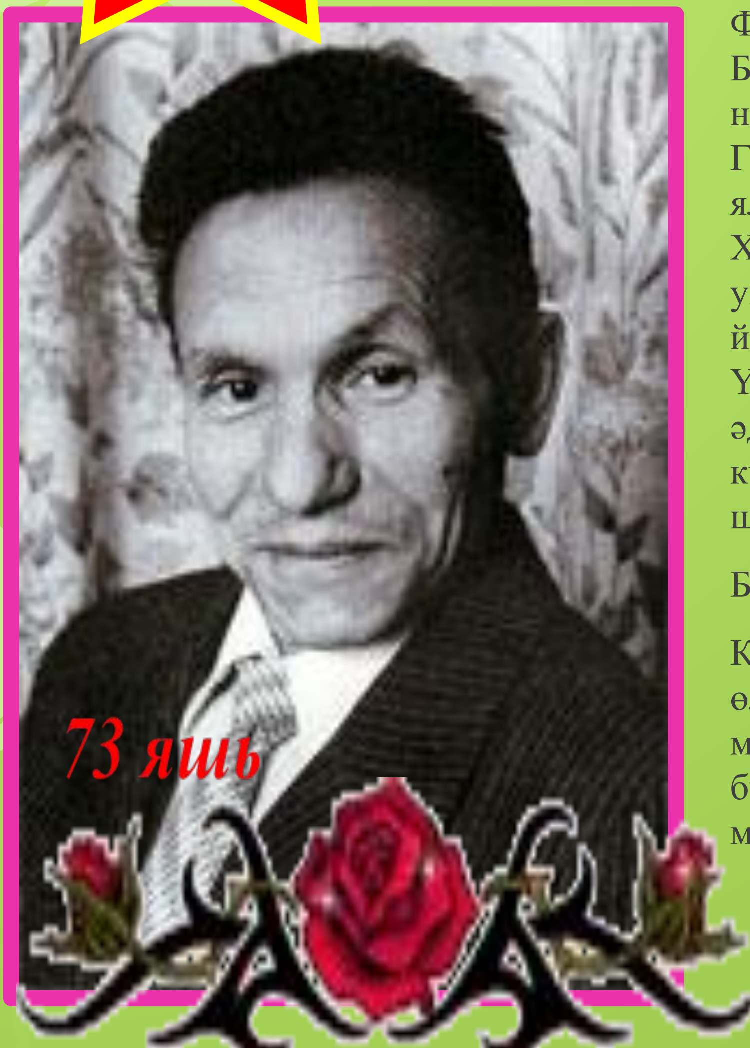

Ф.Яруллин 1938 нче елның 9 нчы февралендә Татарстан Республикасының Баулы районы Кызылъяр авылында дөньяга килә.Ул яшьли әтисез кала. 1942 нче елда сугыш кырыннан әтисенең һәлак булуы турында кәгазь килә. Әнисе Гафифә апа 6 баланы берьялгызы үстерә. Фәнис абыйга ачлыгын да, ялангачлыгын да татырга туры килә. 1957 нче елны Армия сафларына алына. Хезмәт иткәндә турникта күнегүләр ясаганда куллары ычкынып китеп, упкынга оча. Еллар буена сузылган больницалар... операция бүлмәләре... йокысыз төннәр. Фәнис абый шигърият диңгезенең зур, тирән икәнен аңлый. Үзен чынлап та хуҗа дип хис итә торган тагын бер дөнья- балалар әдәбиятына чума. Балаларга багышлап язылган шигырьләрендә язучы бала күңеленең никадәр самими икәнлеген оста ачып биргән. Ф.Яруллинның шигырьләренә композиторларыбыз бик күп җырлар язганнар.

Балалар өчен –“Әй рәхәт соң”, “Рәхмәт сезгә” һ.б.

Күпкырлы талант иясе Ф.Яруллинның иҗаты югары бәяләнде. Әдәбият өлкәсендәге уңышлары өчен аңа “Татарстан Республикасының атказанган мәдәният хезмәткәре” дигән мактаулы исем, Г.Тукай исемендәге дәүләт бүләгенә лаек булды. “Татарстан Республикасының халык шагыйре” дигән мәртәбәле исемгә Ф.Яруллин 2001 нче елда ия булды.

Мансур Әхмәт улы Мозаффаров (06.03.1902 – 20.11.1966)

Мансур Әхмәт улы Мозаффаров — композитор һәм педагог, татар профессиональ музыкасына нигез салучыларның берсе.

Мансур Мозаффаров 1902 елның 6 мартында Казанда Хуҗиәхмәт мулла гаиләсендә туа.

Күп тә үтми әтисе вафат була. Мансур әнисе, танылган шагыйрә, кызлар мәктәбендә укытучы Маһруй Мозаффария тәрбиясендә үсә.

1945 елдан Казан консерваториясендә укытучы.

Татарстанның халык артисты (1964), Г.Тукай исемендәге дәүләт бүләге лауреаты, ТАССРның атказанган сәнгать эшлеклесе (1950).

Төп иҗат җимеше - «Галиябану» операсы (1940).

Мансур Мозаффаров 1966 елның 20 ноябрендә Казан шәһәрендә вафат була.

Рөстәм Яхин

(1921–1993) 72 яшь

Рөстәм Яхин — *оста пианист. Ул тирән эчтәлекле җырлар, фортепиано өчен әсәрләр авторы. Татарстан Республикасының Дәүләт гимны авторы.* Рөстәм Яхин 1921 елның 16 августында Казанда туган **Яхин Рөстәм Мөхәммәтхаҗи улы -** *композитор,* **"Дулкыннар, дулкыннар", "Күңелем өзгәләнгән минутларда"** *һ. б. җырлары, романслары өчен 1959 елда Г.Тукай исемендәге Дәүләт бүләгенә лаек була.*

Александр Сергеевич Ключарёв
(19.02. 1906 — 30.03.1972)

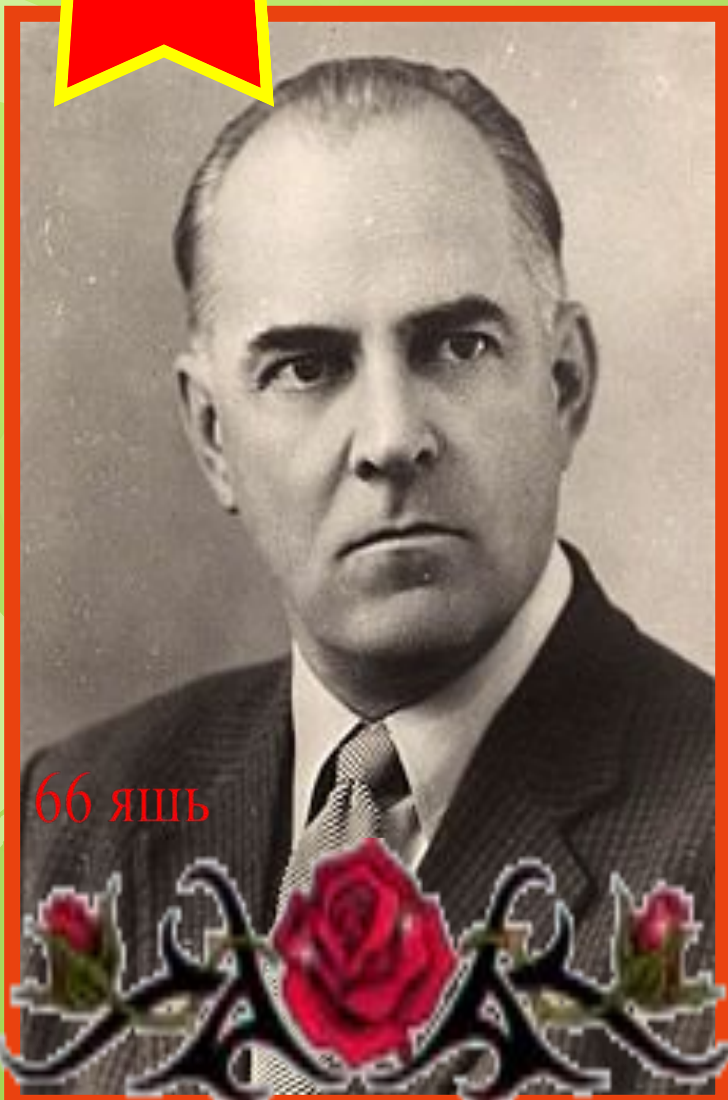

Советский композитор, дирижёр и пианист. Заслуженный деятель искусств РСФСР (1969), народный артист Татарской АССР Родился в Казани, в семье Сергея Даниловича и Надежды Семёновны Ключарёвых. Его мать владела игрой на гармонике, и мальчик уже в пять лет учится играть на разных музыкальных инструментах: гармошка, скрипка, гитара и цитра. Заслуженный деятель искусств Татарской АССР (1939)

Народный артист Татарской АССР (1964)

Заслуженный деятель искусств РСФСР (1969)

Лауреат Государственной премии Татарской АССР им. Г. Тукая (1970)

Назиб Гаязович Жиганов

(2 (15) 01. 1911- 2.06. 1988)

Нази́б Гая́зович Жига́нов (тат. Нәҗип Гаяз улы Җиһанов, — татарский советский композитор, педагог. Народный артист СССР (1957). Герой Социалистического Труда (1981). Лауреат двух Сталинских премий второй степени (1948, 1950) и Государственной премии СССР (1970). Член ВКП(б) с 1944 года.

Жиганов — один из основоположников профессионального татарского музыкального искусства. Практически все ныне функционирующие учреждения и организации музыкальной культуры Татарстана (Казанская консерватория (ныне академия), Татарский академический государственный театр оперы и балета им. М.Джалиля, Государственный симфонический оркестр, Союз композиторов республики, средняя специальная музыкальная школа (ныне лицей при консерватории) создавались при его непосредственном участии. Автор 8 опер, 3 балетов, многих симфоний и камерных сочинений. В его произведениях гармонично сочетаются национальный колорит и традиции русского и европейского музыкального наследия.

Сәлих Сәйдәшев (Салих Сайдашев)
(03.12.1900 – 16.12.1954)

Ул татар профессиональ музыкасының әтисе дип санала.– бөек татар композиторы **Салих Сайдашев**.

Сәйдәшев Сәлих Замаледин улы 1900нчы елның 3 декабрендә Казанда туа. Музыкаль таланты яшь чагыннан ук билгеле булды. Аның беренче укытучысы халык музыканты Загидулла Яруллин була, а соңырак Казан музыка училищесының күре1918нче елда яшь музыкант оркестр оештыра. 1920нче елда ул Кызыл Армия рәтләренә уз теләге буенча керә, ә аннан кайтуга Оренбургның музыка мәктәбендә хезмәт итә.

1922нче елда Сәлих Казанга кайтып, Камал исемендәге Дәүләт академик театрында дирижер һәм музыкаль җитәкче буларак эшли башлый. Аның иҗади эшчәнлеге төрле якларга тарала – бер-бер артлы “Галиябану”, “Башмагым”, “Ил”, “Зәңгәр шәл” музыаль әсрләре килеп чыга. Шул ук елларда ул “Советлар Армиясе маршын” яза, яңа музыкаль әсәрләр ясау өстендә эшли, пианист һәм дирижер буларак төрле концерларда чыгыш итә.

1934-1938нче елларда Сәлих Сәйдәшев Мәскәүдә татар опера студиясендә белем ала. Мәскәүдән кайтуга ул Галиәскәр Камал театрында эшен дәвам итә, яңа әсәрләр яза, спектакльләргә музыканы яза.